

SPORAZUM O PRIZNANJU KRIVNJE

Vodič za građane

Pojašnjenje članova 245. i 246.
Zakona o krivičnom postupku FBiH

Kantonalno tužilaštvo Tuzlanskog kantona

Priznanje krivnje i sporazum – ključne razlike

Dva različita puta koje poznaje Zakon o krivičnom postupku FBiH

Optuženi može priznati krivnju na **dva načina**. Razlika je važna jer od nje zavisi može li se uopće pregovarati o kazni.

	Izjava o priznanju krivnje (član 245.)	Sporazum o priznanju krivnje (član 246.)
Kako nastaje	Optuženi sam, pred sudom, izjavljuje da je kriv.	Optuženi i njegov branitelj pregovaraju s tužiocem i zaključuju **pisani** sporazum.
Ko učestvuje	Optuženi i sud. Nema pregovaranja sa tužiocem.	Tužilac, optuženi i branitelj.
Kazna	Kaznu određuje sud. Blaža kazna nije unaprijed dogovorena.	Tužilac može predložiti kaznu **ispod zakonskog minimuma** ili blažu sankciju.
Kada	Na ročištu za izjašnjenje o krivnji.	Do završetka glavne rasprave, pa i pred žalbenim vijećem.
Odluka suda	Sud izjavu prihvata ili odbacuje.	Sud sporazum prihvata ili odbacuje.

Važno
Ko se na ročištu za izjašnjenje o krivnji **izjasni da je kriv**, više **ne može** zaključiti sporazum o priznanju krivnje (član 246. stav 2.). Prije izjašnjenja zato treba dobro razmisliti i posavjetovati se sa braniteljem.

Član 245. "kada optuženi sam prizna krivnju"

Šta sud provjerava prije nego prihvati izjavu

Sud ne prihvata priznanje „automatski“. Prije toga provjerava pet stvari:

1. **Dobrovoljnost.** Da li je izjava data dobrovoljno, svjesno i sa razumijevanjem.
2. **Odricanje od suđenja.** Da li je optuženi upozoren i razumio da se priznanjem odriče prava na suđenje.
3. **Dokazi.** Da li postoji dovoljno dokaza o krivnji optuženog.
4. **Imovinska pitanja.** Da li je optuženi upoznat s mogućim posljedicama u vezi s imovinskopravnim zahtjevom i oduzimanjem imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.
5. **Troškovi postupka.** Da li je optuženi upoznat s odlukom o naknadi troškova i s pravom da bude oslobođen naknade u slučaju iz člana 202. stav 4. Zakona.

Šta se dešava dalje?

✓ Sud prihvata izjavu	✗ Sud odbacuje izjavu
Izjava se unosi u zapisnik i nastavlja se raspravom za **izricanje krivičnopravne sankcije**.	Sud to saopćava strankama i braniocu i bilježi u zapisnik. Izjava se **ne može koristiti kao dokaz** u daljem toku postupka.

Član 246. "tok i način pregovaranja o krivnji"

Od prvog razgovora do odluke suda

1. **Pregovori.** Osumnjičeni, odnosno optuženi i njegov branitelj mogu pregovarati s tužiocem o uvjetima priznanja krivnje za djelo koje im se stavlja na teret. To je moguće **do završetka glavne rasprave**, odnosno rasprave pred žalbenim vijećem.
2. **Prijedlog sankcije.** Tužilac može predložiti kaznu ispod zakonskog minimuma ili blažu sankciju, u skladu s krivičnim zakonom.
3. **Pisani sporazum.** Sporazum se sačinjava u pisanom obliku i dostavlja najranije uz optužnicu sudiji za prethodno saslušanje, sudiji, odnosno vijeću.
4. **Ko razmatra sporazum.** Nakon potvrđivanja optužnice sporazum razmatra sudija za prethodno saslušanje, sve do dostavljanja predmeta radi zakazivanja glavne rasprave. Poslije toga odlučuje sudija, odnosno vijeće.
5. **Odluka suda.** Sud sporazum može **prihvatiti ili odbaciti**.
6. **Obavijest oštećenom.** O rezultatima pregovaranja sud obavještava oštećenog.

Važno: Tužilac može **predložiti** blažu sankciju, ali sporazum postaje pravno valjan tek kada ga **sud prihvati**. Ako ga sud odbaci, sporazum ne proizvodi pravno dejstvo i nastavlja se sa glavnim pretresom.

Šta sud provjerava kod sporazuma

Član 246. stav 6 – šest uvjeta za prihvatanje

1. **Dobrovoljnost i razumijevanje.** Da li je sporazum zaključen dobrovoljno, svjesno i sa razumijevanjem, nakon upoznavanja s posljedicama, uključujući imovinskopravni zahtjev, oduzimanje imovinske koristi i troškove postupka.
2. **Dovoljno dokaza.** Da li postoji dovoljno dokaza o krivnji optuženog.
3. **Odricanje od prava.** Da li optuženi razumije da se odriče prava na suđenje i da **ne može uložiti žalbu na sankciju** koja će mu se izreći.
4. **Zakonita sankcija.** Da li je izrečena sankcija u skladu sa stavom 3. istog člana.
5. **Oštećeni.** Da li je oštećenom pružena mogućnost da se pred tužiocem izjasni o imovinskopravnom zahtjevu.

Poslije provjere

✓ Sporazum prihvaćen	✗ Sporazum odbačen
Izjava optuženog ide u zapisnik. Nastavlja se rasprava za izricanje sankcije **predviđene sporazumom**.	Određuje se glavni pretres, koji se zakazuje u roku od **30 dana**. Priznanje iz sporazuma **ne može se koristiti kao dokaz**.

Šta dobijate, a čega se odričete

Sporazum je dogovor s dvije strane medalje

Šta se može postići

- Kazna **ispod zakonskog minimuma** ili blaža sankcija, ako je tužilac predloži, a sud prihvati.
- **Kraći postupak**, bez dugog dokaznog postupka na glavnom pretresu.
- Sud izriče **sankciju predviđenu sporazumom** kada sporazum prihvati.
- Priznanje se **ne može koristiti kao dokaz** ako sud sporazum odbaci.

Čega se odričete

- **Prava na suđenje** – dokazi se neće izvoditi na glavnoj raspravi.
- **Žalbe na sankciju** koja vam bude izrečena.
- Morate prihvatiti posljedice u vezi s **imovinskopravnim zahtjevom**, **oduzimanjem imovinske koristi** i **troškovima postupka**.

Prije potpisivanja važno je znati

1. Da li razumijem šta tačno priznajem i za koje djelo?
2. Da li mi je branitelj objasnio posljedice, uključujući novčane?
3. Da li potpisujem svojom voljom, bez pritiska ili obećanja koja nisu u sporazumu?

Sud ne ovjerava dogovor automatski. Mora provjeriti da je priznanje dato slobodno i svjesno i da postoji dovoljno dokaza o krivnji.

Najčešća pitanja

Kratki odgovori na osnovu članova 245 i 246

Mogu li pregovarati bez branitelja?

Zakon predviđa da s tužiocem pregovaraju optuženi **i njegov branitelj**. Branitelj vam objašnjava posljedice.

Garantuje li tužilac kaznu?

Tužilac može **predložiti** blažu sankciju, ali sporazum mora **prihvatiti sud**, koji ga može i odbaciti.

Šta ako sud odbaci sporazum?

Zakazuje se glavni pretres u roku od 30 dana, a priznanje iz sporazuma se ne može koristiti kao dokaz.

Mogu li se žaliti na kaznu?

Ne. Optuženi mora razumjeti da se sporazumom odriče prava na žalbu na izrečenu sankciju.

Šta je sa oštećenim?

Oštećeni ima pravo da se pred tužiocem izjasni o imovinskopravnom zahtjevu, a sud ga obavještava o rezultatima.

Napomena

Ova brošura ima informativni karakter i ne zamjenjuje pravni savjet. Za svaki konkretan slučaj obratite se advokatu ili nadležnom tužilaštvu.

Pravni osnov: Zakon o krivičnom postupku Federacije BiH, čl. 245 i 246.